Հաստատված է
Պետության և իրավունքի
տեսության և սահմանադրական
իրավունքի ամբիոնի 31.08.2020թ.
նիստում (արձ.թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝

....
(ստորագրություն)
....
(ամիս ամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք 2
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն, հեռակա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոն E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Ա.Սաֆարյան E-mail: safamalya@mail.ru, հեռ. 093 57 75 89
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	2-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ	բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	0(զրո)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ	«Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք» դասընթացի ընդհանուր ծավալը

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ		կազմում է 4 ժամ, որից 2 ժամ դասախոսություն, 2ժամ սեմինար: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը մեկ լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում ստուգարք հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսություն» «ՀՀ սահմանադրական իրավունք» դասընթացների իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		«Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք 2» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում է տեղական ինքնակառավարման համակարգը արտասահմանյան երկրներում:
ՆՊԱՏԱԿ **ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ**		Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձևավորման կարգի և լիազորությունների վերաբերյալ: Դասընթացի խնդիրն է՝ • ներկայացնել արտասահմանյան երկրներում տեղական ինքնակառավարման ընդհանուր բնութագիրը, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձևավորման կարգը և լիազորությունները:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ ***Կարողանա՝***		1. ներկայացնել տեղական ինքնակառավարման ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական սկզբունքները, տեղական ինքակառավարման ձևավորման կարգը և լիազորությունները արտասահմանյան երկրներում

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1. Մուրադյան Մ. Հ. Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք /ուսումնական ձեռնարկ բուհերի համար. Եր., 2011 2. Автономов А.С. Веденеев Ю.А. Луговой В.В. Сравнительное избирательное право: уч. пособие //. под научной ред. В.В. Маклакова. - М., 2003. 3. Авакьян С.А. Проблемы народного представительства в РФ.- М.,1998. – 399 с 4. Арутюнян А.Ш. Правительство и выборы.- Ереван: Издательство «Государственная служба», 1996. – 70 с. 5. Барабашева Г.В. Мишин А.А. Государственное право буржуазных и развиваюшихся стран.- М., 1989. 6. Всеобщая Декларация прав человека // Международная защита прав и свобод человека.- М., 1990. 7. Декларация о критериях свободных и справедливых выборов. // Международные акты о правах человека. // Сборник документов. -М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА, 1998. – 784 с. 8. Европейская хартия о местном самоуправлении. // Международные акты о правах человека. // Сборник документов. - М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА, 1998. 9. Европейская хартия о местном самоуправлении. // Международные акты о правах человека. // Сборник документов. -М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА, 1998. – 784 с. 10. Институты конституционного право иностранных государств. Выборы парламента и президента. / Отв. ред. д.ю.н. Д.А.Ковачев.- М.: «Городец - издат», 2002.
Լրացուցիչ		1. Карташкин В.А. Лукашева Е.А. Международные акты о правах

		человека./ Сборник документов. - М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА, 1998. 2. Конвенция о стандартах демократических выборов, избирательных прав и свобод в государствах – участниках СНГ // Вестник ЦИК-а РФ. 2003. № 9 (147). 3. Конвенция о политических правах женщин. // Международные акты о правах человека. // Сборник документов. -М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА, 1998. – 784 с. 4. Конституции государств входящих в Европейский Союз. - М.: Издательство НОРМА, 1996. 5. Конституции зарубежных государств: учеб. пособие.// сост. проф. В.В.Маклаков. 3-е изд., перераб. и доп. -М.: Издательство БЕК, 2002. 6. Конституционное право зарубежных стран. / под общ. ред. М.В. Баглая, Б.И.Лейба, Л.М.Энтина. - М.: Издательство НОРМА, 2008. 7. Конституционное право зарубежных стран. / под ред. А.В. Земцова. -М., 1990. 8. Конституционное право зарубежных стран. // Под. ред. Б.А.Страшуна.- М.: Издательство БЕК, 1996. Том 3.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		Ստուգարք
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը,սպառիչ,հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ոստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով.

		բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների. գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները. դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
		Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:
Ներկայություն **Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ**		Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ		Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:

		Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 Տեղական ինքնակառավարումը արտասահմանյան երկրներում (2ժամ դասախոսություն, 2ժամ սեմինար պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Տեղական ինքնակառավարման ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական սկզբունքները 2. Տեղական ինքնակառավարման համակարգերը 3. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձևավորման կարգը 4. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-4 – սեմինար պարապմունք: Սովորողների հարցման, ինչպես նաև խմբային քննարկման միջոցով կատարվում է դասավանդված նյութի ամփոփում, պարզվում է դրա յուրացման աստիճանը:

Հարցաշար

«Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք» առարկայի ստուգարքի

1. Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունքը որպես իրավունքի ճյուղ
2. Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունքի գիտությունը
3. Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունքը որպես ուսումնական դասընթաց
4. Սահմանադրության հասկացությունը և էությունը
5. Սահմանադրության ձևը և կառուցվածքը
6. Սահմանադրության ընդունումը, փոփոխումը
7. Սահմանադրությունների դասակարգումը
8. Սահմանադրական վերահսկողության հասկացությունը
9. Սահմանադրական վերահսկողության օբյեկտները
10. Սահմանադրական վերահսկողության տեսակները
11. Սահմանադրական վերահսկողության մարմինները
12. Արտերկրների իրավական համակարգերը և անձի իրավական դրությունը
13. Քաղաքացիության ինստիտուտը
14. Մարդու և քաղաքացու քաղաքացիական, քաղաքական և տնտեսական ու սոցիալ-մշակութային իրավունքներ, ազատություններ և պարտականություններ
15. Մարդու իրավունքները և ազատությունները արտակարգ իրավիճակի պայմաններում
16. Հասարակական կարգի հասկացությունը
17. Տնտեսական հարաբերությունների սահմանադրաիրավական հիմունքները
18. Սոցիալական հարաբերությունների սահմանադրաիրավական հիմունքները
19. Քաղաքական հարաբերությունների սահմանադրաիրավական հիմունքները
20. Հոգևոր-մշակութային հարաբերությունների սահմանադրաիրավական հիմունքները
21. Հասարակական միավորումների իրավական կարգավորման հիմունքներն ու սահմանները
22. Քաղաքական կուսակցությունների իրավական դրությունը
23. Սոցիալ-տնտեսական և մշակութային բնույթի միավորումների իրավական դրությունը
24. Պետության ձևի և կառավարման ձևի հասկացությունը
25. Պետության կառավարման միապետական ձև
26. Պետության կառավարման հանրապետական ձև
27. Պետության տարածքային-քաղաքական կառուցվածքի ձևի հասկացությունը և էությունը
28. Ունիտար պետություն
29. Ինքնավարություն (ավտոնոմիա)
30. Դաշնություն (ֆեդերացիա)
31. Համադաշնություններ (կոնֆեդերացիաներ), համագործակցություններ, քաղաքական, տարածքային այլ կազմավորումներ
32. Պետական ռեժիմի հասկացությունը

33. Պետական ռեժիմի տեսակները
34. Ընտրական իրավունքի և ընտրական համակարգի հասկացությունը
35. Ընտրական իրավունքի սկզբունքները
36. Ընտրական գործընթաց
37. Հանրաքվե, պլեբեսցիտ, համաժողովրդական հարցում
38. Պառլամենտի տեղն ու դերը պետական իշխանության բարձրագույն մարմինների համակարգում: Պառլամենտ և պառլամենտարիզմ
39. Պառլամենտի կառուցվածքը
40. Պառլամենտական լիազորությունները: Պառլամենտական վերահսկողություն
41. Պառլամենտի աշխատանքի կարգը: Օրենսդրական վարույթ
42. Պատգամավորի իրավական կարգավիճակը
43. Գործադիր իշխանության ընդհանուր բնութագիրը
44. Պետության գլուխ
45. Կառավարություն
46. Դատական իշխանության հասկացությունը
47. Դատական մարմիններ և դատական համակարգեր
48. Դատական իշխանության իրականացումը
49. Տեղական ինքնակառավարման ընդհանուր բնութագիրը և հիմնական սկզբունքները
50. Տեղական ինքնակառավարման համակարգերը
51. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ձևավորման կարգը
52. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների լիազորությունները